

निःसीमन् (निस् + सी^०) adj. unbegrenzt, unermesslich Inschr. in Journ. of the Am. Or. S. 7, 7, Cl. 20. षट्क मक्तो निःसीमानश्चरित्रविभूतयः BHARTR. 2, 28.

निःमुख (निस् + मुख) adj. friendlos, traurig: अनिद्रो निःमुखश्चास्मि MBH. 3, 2379.

निःस्तम्भ (निस् + स्त^०) adj. nicht mit Pfosten —, nicht mit Säulen versehen Kām. Nitis. 11, 66.

निःस्तुति (निस् + स्तु^०) adj. Nichts lobend MBH. 12, 8832.

निःश्रेक्ष (निस् + श्रेक्ष) 1) adj. f. छा a) nicht mit fettigen Stoffen überzogen: नारमस्थि M. 3, 87 (= Mārk. P. 35, 29). केशाः PAÑKAT. I, 94. — b) lieblos, keine Liebe zu Jmd. fühlend MBH. 1, 1223. स्वसुते प्रति R. 2, 49, 7. R. GORR. 2, 99, 16. PAÑKAT. IV, 47. AMAR. 84. nicht begehrend nach, gleichgültig gegen Etwas: ये प्रतिग्रहनिःश्रेक्षास्ते नराः स्वर्गगामिनः MBH. 13, 1638. — c) zu dem man keine Liebe hat: सेवकाः PAÑKAT. I, 94. RĀGA-TAR. 3, 9. verhasst: व्यूत SOM. NAL. 71. — 2) f. छा Linum usitatissimum TRIK. 2, 9, 4.

निःश्रेक्षफला (नि^० + फल) f. eine Art Solanum mit weissen Blüthen RĀGAM. im ÇKDR. Unter श्रेतकएकारि richtig mit Visarga geschrieben, in der alphabetischen Reihenfolge aber ohne denselben.

निःस्पृह (निस् + स्पृह) adj. f. छा frei von Gelüsten, kein Verlangen —, keine Wünsche habend; mit einem abl.: सर्वकामेभ्यः BHAG. 6, 18. BHĀG. P. 1, 12, 4. mit einem loc.: सर्वभावेषु M. 6, 80. देवे कर्मणि MBH. 1, 2807. RAGH. 8, 10. mit der Ergänzung compon.: गुरुप्रदेयाधिक^० 3, 31. DAÇAK. in BENF. Chr. 199, 9. ohne Ergänzung MBH. 14, 559. BHARTR. 3, 14, 52. Spr. 224, 541. निःस्पृहो नाधिकारी PAÑKAT. I, 180. III, 84. VID. 182. RĀGA-TAR. 2, 116. BHĀG. P. 3, 33, 22. 4, 23, 15. 6, 17, 27. Davon nom. abstr. णा f. JĀG. 3, 159. Häufig निःस्पृह geschrieben, und beim Schol. zu P. 8, 3, 110 finden wir निःस्पृहं (adv.) कथयति als Beispiel für die Unwandelbarkeit des स der Wurzel स्पृह nach नि.

निःस्पन्द s. u. निस्पन्द.

निःस्रव (von स्रु mit नि) m. Ueberschuss (mit dem abl.): राजनि स्याप्यते यो ऽर्घः प्रत्यहं तेन विक्रयः । क्रयो वा निःस्रवस्तस्माद्वणिजो लाभकृत्समः ॥ JĀG. 2, 251.

निःस्राव (wie eben) m. 1) Ausgabe: बह्वादानी उत्पनिःस्रावः Kām. Nitis. 4, 62. — 2) der Schaum auf gekochtem Reis H. 396. — Vgl. निःस्राव.

निःस्व (निस् + स्व) adj. seines Besitzes beraubt, keinen Besitz habend, arm AK. 3, 1, 49. H. 358. तान्निःस्वान्कारयेन्नृपः M. 9, 231. निःस्वेभ्यो देयमेतेभ्यो धनम् 11, 2. MBH. 12, 6040. VARĀH. BRH. S. 67, 5. 10. 73, 17. BRH. 13, 6. 17, 20. 18, 1. Spr. 221. PAÑKAT. II, 97. BHĀG. P. 6, 14, 36. निःस्वोभूत um seinen Besitz gekommen DAÇAK. in BENF. Chr. 193, 5. निःस्वीकृत um seinen Besitz gebracht VARĀH. BRH. S. 19, 7 (v. l. निःश्रीकृत). निःस्वता f. Besitzlosigkeit, Armuth 68. 18.

निःस्वन (von स्वन mit निस्) m. Geräusch, Ton, Laut, Stimme MBH. 1, 119. 2, 933. 15, 441. R. 3, 34, 34. 6, 36, 105. SUÇR. 4, 112, 14. RT. 1. 8. RAGH. 3, 61. VARĀH. BRH. S. 45, 84. 67, 96. 85, 39. BHĀG. P. 8, 8. 13. 10, 7. HĀR. 131. KIR. 3, 6. am Ende eines adj. comp. f. छा MBH. 1, 8200. — Vgl. निस्वन.

निःस्वभाव (निस् + स्व^०) adj. einer Eigenthümlichkeit ermangelnd MADHJAM. 23.

निःस्वाध्यायवपट्टार (निस् + स्वा^० - व^०) adj. weder die heilige Schrift lesend, noch Brandopfer darbringend HARIV. 11187.

निह् von MAHIDH. durch निह्तर erklärt. अति निह् अति सद्यो ऽत्य-चित्तिरिति द्विषः AV. 2, 6, 5. VS. 27, 6. Bei der Uebereinstimmung der Lesart in beiden Samhitā ist es zu gewagt anzunehmen, dass निह् eine Verderbniss von निदो sei.

निहन् (हन् mit नि) m. Tödter, Vernichter: मधुनिह् MBH. 3, 740. HARIV. 10341. कालनेमिनिह् MBH. 13, 7018. R. 6, 104, 46.

निहन्न (wie eben) n. das Töden, Morden AK. 2, 8, 82.

निहत्तर (wie eben) nom. ag. Tödter, Vernichter: विशमिता निहत्ता (eines Thieres) M. 5, 51. नमुचेः ARG. 1, 7. MBH. 1, 810. द्विषताम् 7054. 3, 12364. 16404. 10, 381. HARIV. 5937. 14367. R. 4, 57, 16. 5, 38, 31. RAGH. 14, 83. ÇĀK. 137. नमुचेर्विश्वरूपस्य निहत्ता त्वं बलस्य च MBH. 14, 114. von ÇIVA 13, 1190. Verscheucher: तमसाम् VIKR. 48. Verhinderer: वात-गतेः SUÇR. 1, 308, 12.

निहत्तव्य (wie eben) adj. niederzuschlagen, zu tödten, zu vernichten: शत्रवः MBH. 2, 2459. 3, 11327. 7, 5646. 12, 13674. 13, 3097. PAÑKAT. I, 308. III, 133. ed. orn. I, 77.

निहर्व (von ऊ = ह्वा) m. 1) Herbeiruf P. 3, 3, 72. 6, 2, 144. ते देवा निह्वमकुर्वन् SHADV. Br. 1, 2. इन्द्र नेदीय एदिकीतीन्द्रनिह्वः प्रगायः AIT. Br. 4, 30. 8, 1. ÇĀK. Br. 15, 2. ँच. ÇR. 3, 14. 15. KHAND. Up. 1, 13, 2. — 2) N. eines Sāman Ind. St. 3, 221. PAÑKAT. Br. 10, 8, 8. 9. 15, 5, 22. वसिष्ठस्य निह्वः desgl. Ind. St. 3, 233. वसिष्ठ^० LĀTJ. 3, 9, 12.

निहर्का f. UṆĀDIS. 3, 44. 1) eine best. Sturmerscheinung, Wirbelwind oder desgl.: (पद्म) साकं वातस्य घ्राण्या साकं नश्ये निहर्कया RV. 10, 97, 13. निहर्काय स्वाहा निहर्कायै स्वाहा TS. 7, 5, 41, 1. — 2) eine Eidechsenart (गोधा, गोधिक) AK. 1, 2, 22. TRIK. 3, 3, 217. H. 1297.

निहार् m. = नीहार् ÇABDAR. im ÇKDR.

निहारिन् s. u. निर्हारिन्.

निहंसन (von हन्स् mit नि) n. das Morden AK. 2, 8, 81.

निहान (partic. praet. pass. von ह्वा, सकृत्ति mit नि) adj. f. छा niedrigen Standes, gemeiner Herkunft, gemein AK. 2, 10, 16. MBH. 3, 578. 3, 5841 (wo wir das Wort vom folgenden कुल trennen wurden). 13, 5088. °वर्णा 4, 412.

निहव (von ह्वा mit नि) m. 1) = अपलाप AK. 1, 1, 5, 17. H. 276. an. 3, 701. MED. v. 39. = अपहव AK. 3, 4, 22, 210. Längnung VOP. 23, 35. निहवे भाविता दद्याद्धनम् JĀG. 2, 11. Verschweigung, Verheimlichung: ज्ञातिनामादिनिहवैः 267. मूढमवात्र स (धर्मः) विज्ञातुं शक्यते बहुनिहवः in dem Vieles verschwiegen —, unbesprochen gelassen wird MBH. 12, 9376. = गुप्त (masc. nach ÇKDR., a secret Wils.) ÇABDAR. im ÇKDR. — 2) Misstrauen, = अविश्वास AK. 3, 4, 22, 210. H. an. MED. न निहवन् मन्त्रगतस्य गच्छेत् MBH. 3, 1362. — 3) Sühne: तस्यैव व्यभिचारस्य निहवः सम्यगुच्यते M. 9, 21. — 4) Entschuldigung, Abbitte, Bez. einer Cerimonie Sū. zu AIT. Br. 1, 26. ँच. ÇR. 3, 8. — 5) N. eines Sāman: निहवभिनिहवौ Ind. St. 3, 222. — 6) = निकृति AK. 3, 4, 22, 210. H. an. MED. Nach COLEBU. Verheimlichung, nach WILSON Gemeinheit; eher